

Minder asbestovertredingen maar Inspectie SZW blijft alert

De strenge en intensieve aanpak van de Inspectie SZW in de asbestsector is duidelijk merkbaar. Zowel het aantal overtredingen door gecertificeerde saneringsbedrijven als door malafide verwijderaars neemt af. Voor de Inspectie SZW echter geen reden om de inspectiedruk te verminderen. "Het asbestrisico vraagt voorlopig nog onze volle aandacht", stelt Inspecteur-generaal Van den Bos in de 'sectorrapportage asbest 2015'.

Asbest is in Nederland vooral in gebouwen en installaties van voor 1994 te vinden. In dat jaar werd een totaalverbod op import, productie en gebruik van toepassing. Toch wordt asbest vandaag de dag nog wereldwijd geproduceerd, bijvoorbeeld in landen als China, Brazilië en Rusland. De kans is dan ook reëel dat nieuwe producten uit deze landen asbest kunnen bevatten. Het probleem is dus voorlopig nog niet de wereld uit. Asbestvezels zijn zeer schadelijk, jaarlijks overlijden er door de gevolgen van asbest tussen de 900 en 1300 mensen.

Gecertificeerde bedrijven

Verwijdering van asbest hoort door gecertificeerde bedrijven te gebeuren. Bij gerichte inspecties in 2012 waren nog maar 30% van de saneringen door deze bedrijven correct. In 2014 is dit percentage gestegen naar 54% van de geïnspecteerde saneringen. In twee jaar tijd is de naleving van de wetgeving door gecertificeerde bedrijven bijna verdubbeld. Volgens de Inspectie is dit mede te danken aan de goede samenwerking met de branche.

Elk gecertificeerd bedrijf wordt gemiddeld één keer in de twee jaar geïnspecteerd. Bedrijven waarbij overtredingen zijn geconstateerd worden daarna regelmatig door de Inspectie bezocht. Niet alleen worden hoge boetes gegeven, maar de Inspectie kan bij herhaalde overtredingen het bedrijf ook voor een aantal maanden stilleggen. Dit is de afgelopen jaren verschillende malen gebeurd. Ook kan het certificaat door de cki (certificerende en keurende instelling) worden ingetrokken. De Inspectie ziet echter dat sommige bedrijven via ontwijkconstructies doorwerken. Wanneer een bedrijf zijn certificaat dreigt te verliezen of het bedrijf wordt mogelijk stilgelegd, zet men de werkzaamheden voort onder een andere rechtspersoon. Volgens de Inspectie wordt hiermee het "vertrouwen in het certificeringstelsel en het imago van de branche ernstig geschaad". Op dit moment worden hiertegen maatregelen getroffen, zoals het aanscherpen van de certificatieschema's en aanpassingen van het Arbobesluit.

De inzet van de Inspectie blijft de komende jaren dan ook gericht op 'hard optreden waar nodig' en 'samenwerken waar mogelijk'. De asbestketen is zo sterk als de zwakste schakel. Het versterken van alle schakels in de asbestketen is van groot belang. De Inspectie SZW zal om dit te bereiken de samenwerking met medetoezichthouders als gemeenten, omgevingsdiensten en de Raad voor Accreditatie intensiveren. De verwachting is dat alle 29 omgevingsdiensten in Nederland het toezicht op de asbestsanering door bedrijven als onderdeel van hun basistakenpakket gaan uitvoeren. Daarnaast wil de Inspectie meer aandacht geven aan de rol en verantwoordelijkheid van opdrachtgevende partijen in de asbestsector. Immers, de opdrachtgever heeft er alle belang bij dat asbest op een veilige en correcte wijze wordt verwijderd.

Malafide bedrijven

Het aantal inspecties gericht op malafide verwijderaars is de afgelopen jaren fors gestegen. Was dat in 2012 nog 12% van de inspecties, in 2014 bedroeg dit 45% van het totaal aantal asbestinspecties. De boetebedragen voor malafide verwijderaars zijn fors en kunnen tot ruim boven de € 100.000 komen. In 2014 is er voor 2,3 miljoen euro aan boetes opgelegd, waarvan 1,2 miljoen aan malafide verwijderaars.

De Inspectie SZW wordt steeds slimmer in het detecteren van illegale praktijken. Ook worden veel inspecties uitgevoerd dankzij tips van andere toezichthouders. Deze samenwerking zal de komende jaren verder versterkt worden om de pakkans te vergroten. Immers de 'ogen en oren' van de

lokale en regionale collega toezichthouders zijn hard nodig om de malafide verwijderaars te grijpen.

Niet alleen worden malafide verwijderaars bestuursrechtelijk aangepakt, maar ook strafrechtelijk. De Inspectie SZW ziet dat op (professionele) websites aanbiedingen staan om asbest te verwijderen. Uit onderzoek blijkt dat het vaak om dezelfde 'klussers' gaat die dus structureel de wet overtreden. In 2014 leidde dit tot een aanhouding in de gemeente Uddel (Gelderland) waarbij de verdachte op heterdaad werd betrapt op het ondeskundig- verwijderen van asbest. Tegen hem en anderen loopt een strafrechtelijk onderzoek.

De aandacht van de Inspectie SZW om malafide verwijderaars op te sporen, zal verder worden geïntensiveerd. Het gaat niet alleen om het tegengaan van onveilig werken en grote risico's voor betrokkenen, maar ook om oneerlijke concurrentie te voorkomen. Het verwijderen van asbest zal de komende jaren door blijven gaan. Zo zorgt een verbod per 1 januari 2024 op asbestdaken, dat in acht jaar tijd ongeveer 120 miljoen m² asbesthoudende daken verwijderd moeten worden. De Inspectie SZW wil samen met andere toezichthouders voorkomen dat deze daken illegaal door beunhazen en klusbedrijven op ondeskundige wijze worden verwijderd.